

04 πολιτισμός

«Index»

«The right one»

«W»

■ Ιφιγένειας
Καλαντζή*

Αυλαία στο 42ο Φεστιβάλ ταινιών

Οι δημιουργίες που βραβεύτηκαν αλλά

Η αυλαία στη Δράμα έπεσε με την βράβευση αρκετών αξιόλογων συμμετοχών. Η πλειάδα αγγλόφωνων παραγωγών στο Εθνικό Τμήμα περιόρισε το άκουσμα της ελληνικής γλώσσας, καθώς και την προσέγγιση της πολιτικής επικαιρότητας, ενώ η οπτική των νέων σκηνοθετών παρέμεινε αγκιστρωμένη στη δυσλειτουργικότητα της σύγχρονης ελληνικής οικογένειας. Ευχάριστη, ωστόσο, έκπληξη αποτέλεσε σε μερικές περιπτώσεις η δημιουργική ένταξη κοινωνικών θεμάτων –μεταναστευτικό, ανεργία, ανέχεια– στη μυθοπλασία και όχι μόνο στο ντοκιμαντέρ, με δείγματα μάλιστα λαμπρής σεναριακής γραφής των συνεπειών της δεκαετούς κρίσης, υιοθετώντας ενίοτε και σκηνοθετικές λύσεις παλιότερων πολιτικοποιημένων σκηνοθετών.

🎬 **Χρυσό Διόνυσο** κέρδισε επάξια το εξαιρετικό «**Index**», του ελληνικής καταγωγής Σουηδού Νικόλα Κολοβού, βραβευμένου για δεύτερη φορά στη Δράμα. Ανακαλώντας στην αρχή την ηδονοβλεπτική φύση του ίδιου του σινεμά, ένα μάτι βλέπει μέσα από μια τρύπα, στα τοιχώματα ενός φορτηγού γεμάτου πρόσφυγες, που φτάνει σε παραθαλάσσια περιοχή, όπου τους περιμένει μία βάρκα. Την πολυπόθητη φυγή καθυστερεί ένα μικρό αγόρι, επειδή το δάχτυλό του σφήνωσε στην τρύπα μέσα απ' την οποία κοιτούσε. Οι μάταιες προσπάθειες να το ξεσφηνώσουν προκαλούν οργή, που οδηγεί σε θολωμένες λύσεις, με το αγόρι να

ουρλιάζει απεγνωσμένα. Ακούγεται σαν μακάβριο ανέκδοτο του Ναστρεντίν Χότζα, ωστόσο αυτή η απίστευτη αγωνίαξ έξυπνη και συγκινητική ιστορία, γύρω από την απελπισία που κρύβει μια παιδιάστική επιπόνηση, μεταφέρει μέσα σε ένα επεξεργασμένο δωδεκάλεπτο μονοπλόνο ολόκληρη την παιδική οπτική τού εξαναγκασμού σε φυγή από τα πάτρια εδάφη.

🎬 **Βραβείο Σκηνοθεσίας** δόθηκε στον Βασίλη Κεκάτο για την «**Απόσταση ανάμεσα στον ουρανό και εμάς**» (σχολιασμός στο προηγούμενο φύλλο). Οι εξαιρετικές ερμηνείες του πρωταγωνιστικού ντουέτου απέσπασαν επίσης **Τιμητική Διάκριση Αντρικής Ερμηνείας** στον Νικολάκη Ζεγκίνου και **Εύφημο Μνεία** στον Ιώκο-Ιωάννη Κοτίδη.

🎬 Στη θεματική νεανικών ταινιών ξεχώρισε το φεμινιστικό «**Ρουζ**» (18'), πρώτη μικρού μήκους του Κωστή Θεοδοσόπουλου, που κέρδισε **Βραβείο πρωτοεμφανιζόμενου σκηνοθέτη «Νίκος Κατσουρίδης», Βραβείο Σεναρίου** καθώς και **Τιμητική Διάκριση μακιγιάζ**. Σύγχρονο δείγμα κινηματογραφικού ρεαλισμού, η ταινία ξεχώρισε με τις εξαιρετικές ερμηνείες των πρωταγωνιστριών. Τρεις δυναμικές αντισυμβατικές γυναικείες παρουσίες διεκδικούν χειραφέτηση από κάθε μορφή σεξισμού, ώσπου μια νύχτα σε ένα μπαρ, βρίσκονται και οι ίδιες αντιμέτωπες με τη βία, επαναπροσδιορίζοντας πεποιθήσεις και τις μεταξύ τους σχέσεις. Στην πατρική εστία, όπου επιστρέφει η μια από τις τρεις, διαπιστώνει απογοητευμένη πως το ίδιο μοτίβο πατριαρχικής καταπίεσης αναπαράγεται και από τους καλλιεργημένους

γονείς της. Στον απόηχο του Παριζιάνικου Μάη, μισό αιώνα πριν, το ιδεολογικό στίγμα δίνεται με το σύνθημα στον τοίχο του διαμερίσματος «πειθαρχία τέλος, τώρα ζωή μαγική».

🎬 **Τιμητική Διάκριση Μοντάζ** απέσπασε η ταινία «**Καρτ Ποστάλ από το τέλος του κόσμου**», του Κωνσταντίνου Αντωνόπουλου (σχολιασμός στο προηγούμενο φύλλο).

🎬 Με εξαιρετικό καστ το «**Για χρόνια πλάγιαζα νωρίς**» (29') του Ιάκωβου Παναγόπουλου, που απέσπασε **Τιμητική Διάκριση Σκηνικών**, ανήκει στα οικογενειακά πορτρέτα που καταγγέλλουν την αναπόφευκτη φτωχοποίηση. Μια μεσόκοπη νοικοκυρά με κατάκοιτο σύζυγο, που επιβιώνει με μηχανική υποστήριξη, βρίσκεται σε απόγνωση όταν αδυνατεί να πληρώσει το ηλεκτρικό. Κοινωνικός ρεαλισμός δοσμένος μέσα από ένα διαφορετικό από τα καθιερωμένα κάδρο, πλάνα μιας εξαθλιωμένης καθημερινότητας, αλλά και εξαιρετική σκηνοθετική προσέγγιση αγγελοπουλικών επιρροών, με χρονικά πισωγυρίσματα μέσα από επιμελημένα μονοπλόνα και εξομολογητικούς μονολόγους θεατρικής υπόστασης, που αλλάζουν τη χωροχρονική διάσταση επί σκηνής.

🎬 Το «**W**», πρώτη μικρού μήκους του έμπειρου σκηνοθέτη, σεναριογράφου και συνθέτη Στέλιου Κουπετώρη, απέσπασε **Τιμητική Διάκριση Ειδικών Εφέ** και **Βραβείο Τεχνικής Αριότητας** από την ΕΤΕΚΤ. Το εμπεριστατωμένο αντιπολεμικό μήνυμα της αγγλόφωνης αυτής ταινίας εκφράζεται άρτια σκηνοθετικά, μέσα

από ένα εξάλεπτο δουλεμένο μονοπλόνο. Μέσα σε μια τάξη, ένας δάσκαλος μιλάει για την εξέλιξη του ανθρώπου, τον homo sapiens και την ανάγκη οργάνωσης των ανθρώπων σε κοινωνίες, παράγοντας πολιτισμό, τέχνη και ποίηση. Ενώ ο δάσκαλος συνεχίζει να αγορεύει, η αρχικά κολλημένη στο πρόσωπό του κάμερα ανιχνεύει τον γύρω χώρο, εστιάζοντας στα καθραρισμένα στον τοίχο σκίτσα της εξελικτικής πορείας του ανθρώπου, δίπλα σε παιδικές ζωγραφιές, που απεικονίζουν κόσμο να εγκαταλείπει βομβαρδισμένα σπίτια. Ήχοι εκρήξεων και κραδασμοί ρίχνουν τη ζωγραφιά, αποκαλύπτοντας τον διάτρητο από σφαίρες τοίχο, ενώ η κάμερα απομακρύνεται, συμπεριλαμβάνοντας στο κάδρο που διαρκώς ανοίγεται, τα γεμάτα σκόνη και μπάζα αδειανά θρανία και σταδιακά το μέγεθος της καταστροφής και εξωτερικά, στα ερείπια του βομβαρδισμένου σχολείου, με την τρεμάμενη πλέον φωνή του τραγικού δάσκαλου να συνεχίζει τον παραληρηματικό μονόλογο στην αδειανή τάξη, μεταφέροντας όλη την απόγνωση.

🎬 Έκπληξη αποτέλεσε η γεμάτη χιούμορ ευχάριστη ταινία «**Ο μάγκας**» (17') του Αλέξανδρου Κακανιάρη, που κέρδισε **Εύφημο Μνεία**, με ήρωα τον «Μάγκα», ένα 12χρονο τσιγγανόπουλο που τριγυρνάει στις αλάνες, μεταξύ Ελευσίνας και Ασπροπύργου και στις προκουμαίες με τους ναύτες, καθώς ονειρεύεται να μπαρκάρει για να ξεφύγει από έναν πατέρα που τον πιέζει να τον ακολουθεί στη συλλογή παλιοσιδερικών. Ο κωμικός τόνος δίνεται με τη φρέσκια εκτός κάδρου αφήγηση σε πρώτο πρόσωπο, όπου ο μικρός αυτοπαρουσιάζεται, περιγράφοντας γειτονιά και φίλους με το δικό του ταμπεραμέντο, ενώ μπλέκει